

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

دانشگاه اصفهان

دانشکده زبان‌های خارجی

گروه زبان‌شناسی

پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته‌ی زبان‌شناسی همگانی

توصیف زبان‌شناختی گونه‌ی بشرویه: رویکردی زایشی

استاد راهنما:

دکتر احمد معین‌زاده

استاد مشاور:

دکتر والی رضایی

پژوهشگر:

آمنه عادل گمنام

شهریور ماه ۱۳۸۹

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات
و نوآوری‌های ناشی از تحقیق موضوع این پایان‌نامه،
متعلق به دانشگاه اصفهان است.

دانشگاه اصفهان

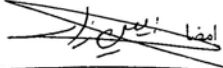

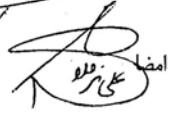

دانشکده‌ی زبان‌های خارجی

گروه زبان‌شناسی

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد رشته‌ی زبان‌شناسی همگانی خانم آمنه
عادل گمنام تحت عنوان

توصیف زبان‌شناختی گونه‌ی بشرویه: رویکردی زایشی

در تاریخ ۱۳۸۹/۶/۲۱ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه‌ی عالی به تصویب نهایی رسید.

- ۱- استاد راهنمای پایان‌نامه دکتر احمد معین زاده با مرتبه‌ی علمی استادیار
امضا
- ۲- استاد مشاور پایان‌نامه دکتر والی رضایی با مرتبه‌ی علمی استادیار
امضا
- ۳- استاد داور داخل گروه دکتر بتول علی‌نژاد با مرتبه‌ی علمی استادیار
امضا
- ۴- استاد داور خارج از گروه دکتر منیژه یوحنایی با مرتبه‌ی علمی استادیار
امضا

امضای مدیر گروه

تقدیم

به خاطرۀ مادر،

به داستان پر مهرخواهر،

و به امید زندگی، همسر

چکیده

هدف از انجام این رساله توصیف گونه‌ی بشرویه به عنوان زیر بخشی از گویش خراسانی است. در این توصیف همان گونه که از عنوان پایان‌نامه برمی‌آید، ساختار آوایی، واژگانی و نحوی گونه‌ی بشرویه در چارچوب دستور زایشی بررسی شده است. برای انجام این کار نخست همخوان‌ها و واژه‌های این گونه به‌طور مختصر معرفی و جنبه‌های متفاوت آن با گونه‌ی معیار برشمرده می‌شوند و سپس به بررسی مهم‌ترین فرایندهای واجی آن پرداخته می‌شود. در سطح ساختوازی برخی تمایزات در زمینه‌ی تشکیل واژگان در این گونه را نشان می‌دهیم. در بخش پایانی به بررسی و تحلیل ساختار گروه‌ها، بندها و جملات در قالب برنامه‌ی کمینه‌گرا می‌پردازیم و نکات متفاوت دستوری گونه‌ی بشرویه را شرح می‌دهیم.

این تحقیق برای بررسی و پاسخگویی به سؤالات بر اساس مطالعات میدانی و کتابخانه‌ای پی‌ریزی شده است. داده‌های تحقیق از روی شم زبانی نگارنده به عنوان گویشور بومی بشرویه و همچنین گفتار سایر گویشوران این گونه جمع‌آوری شده است. بدین منظور از ۲۰ گویشور بومی بی‌سواد یا با تحصیلات ابتدایی مصاحبه به‌عمل آمد؛ این گویشوران در محدوده‌ی سنی ۵۰ تا ۷۰ سال قرار داشتند. جمع‌آوری داده‌ها از طریق ضبط صدا، شنیدن و یادداشت‌برداری و مصاحبه در موقعیت‌های گوناگون صورت پذیرفت.

با انجام این پژوهش می‌توان چگونگی تحلیل دستور گونه‌ی زبانی بشرویه در چارچوب برنامه‌ی کمینه‌گرا و همچنین میزان تمایز آن را از زبان فارسی معیار نشان داد.

واژگان کلیدی: گونه‌ی بشرویه، دستور زایشی (برنامه‌ی کمینه‌گرا)، فرایندهای واجی، ساختواژه، ساختار نحوی.

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: کلیات تحقیق

۱-۱-۱	مقدمه	۱
۲-۱-۱	معرفی بشرویه	۲
۳-۱-۱	طرح موضوع تحقیق	۳
۴-۱-۱	سؤالات تحقیق	۳
۵-۱-۱	اهداف تحقیق	۴
۶-۱-۱	ارزش و اهمیت تحقیق	۴
۷-۱-۱	کاربرد نتایج تحقیق	۴
۸-۱-۱	پیشینه و تاریخچه موضوع تحقیق	۵
۱-۸-۱-۱	مطالعات داخلی مرتبط با بررسی گونه‌ی بشرویه	۵
۲-۸-۱-۱	مطالعات خارجی مرتبط با بررسی زبان‌شناختی گویش‌ها	۷
۹-۱-۱	روش تحقیق	۹
۱۰-۱-۱	ساختار پایان نامه	۹

فصل دوم: مباحث نظری

۱-۲-۱	مقدمه	۱۱
۲-۲-۱	نظریه‌های عمومی زبان	۱۲
۱-۲-۲-۱	زبان، گویش، گونه و لهجه	۱۳
۲-۲-۲-۱	تاریخچه‌ی زبان‌شناسی	۱۷
۳-۲-۱	چهارچوب نظری: نظریه‌ی دستور زایشی	۱۸
۱-۳-۲-۱	روند تکاملی دستور زایشی - گشتاری	۱۹
۲-۳-۲-۱	شکل دستور زایشی - گشتاری	۲۰
۴-۲-۱	برنامه‌ی کمینه‌گرا	۲۲
۵-۲-۱	دستور سنتی و دستور جهانی	۲۴
۶-۲-۱	اصول دستور جهانی و پارامترها	۲۵
۷-۲-۱	مقوله‌های کارکردی	۲۷
۸-۲-۱	ساختار نحوی	۲۹

عنوان	صفحه
۱-۸-۲- ادغام.....	۳۰
۲-۸-۲- حرکت.....	۳۴
۹-۲- واج‌شناسی زایشی.....	۳۶
۱-۹-۲- مشخصه‌های واجی عمده.....	۳۷
۱-۱-۹-۲- مشخصه‌های مربوط به بدنه‌ی زبان.....	۳۸
۲-۱-۹-۲- مشخصه‌های مربوط به جایگاه تولید.....	۳۸
۳-۱-۹-۲- مشخصه‌های مربوط به شیوه‌ی تولید.....	۳۸
۲-۹-۲- قاعده‌ها و بازنمایی‌های واجی.....	۳۹
۱۰-۲- فرایندهای واجی.....	۴۱
۱-۱۰-۲- همگونی.....	۴۱
۲-۱۰-۲- فرایند حذف.....	۴۲
۳-۱۰-۲- فرایند افزایش یا درج.....	۴۲
۴-۱۰-۲- ابدال.....	۴۲
۵-۱۰-۲- قلب.....	۴۲
۱۱-۲- ساختار هجایی.....	۴۲

فصل سوم: توصیف آوایی گونه‌ی بشرویه

۱-۳- مقدمه.....	۴۴
۲-۳- آواهای گونه‌ی بشرویه.....	۴۵
۳-۳- وجوه تمایز آوایی گونه‌ی بشرویه از گونه‌ی فارسی معیار.....	۴۷
۴-۳- کشش واکه‌ها.....	۴۹
۵-۳- ساختار هجایی گونه‌ی بشرویه.....	۵۰
۶-۳- فرایندهای واجی.....	۵۰
۱-۶-۳- همگونی.....	۵۱
۱-۱-۶-۳- همگونی بین /n/ و همخوان‌های لبی /p/ و /b/.....	۵۱
۲-۶-۳- ناهمگونی.....	۵۲
۳-۶-۳- ابدال.....	۵۳
۴-۶-۳- تضعیف.....	۵۳

عنوان	صفحه
تبدیل /b/ به /v/	۵۴-۳-۶-۱
تبدیل /g/ به [ɣ]	۵۵-۳-۶-۲
تقویت	۵۶-۳-۶-۵
تبدیل /b/ به [p]	۵۶-۳-۶-۱
تبدیل /d/ به [t]	۵۷-۳-۶-۲
تبدیل /g/ به [k]	۵۸-۳-۶-۳
فرایندهای کوتاه‌شدگی، حذف و درج	۵۸-۳-۶-۶
فرایند کوتاه‌شدگی واکه‌های افراشته	۵۸-۳-۶-۱
فرایند حذف	۵۹-۳-۶-۷
حذف همخوان پایانی	۵۹-۳-۶-۱
فرایند درج	۶۰-۳-۶-۸
قلب	۶۱-۳-۶-۹
دگرگونی واکه‌ای	۶۲-۳-۶-۱۰
تبدیل /a/ به /u/	۶۲-۳-۶-۱۰-۱
دگرگونی واکه‌ی /o/ به /a/ قبل از غلت /w/	۶۳-۳-۶-۱۰-۲
دگرگونی واکه‌ی /a/ به /a/	۶۴-۳-۶-۱۰-۳
دگرگونی واکه‌ی /e/ به /a/ در پایان واژه	۶۴-۳-۶-۱۰-۴

فصل چهارم: بررسی ساخت‌واژی و نحوی گونه‌ی بشروبه

مقدمه	۶۶-۴-۱
ساخت‌واژه	۶۷-۴-۲
وندها یا تک‌واژه‌های اشتقاقی	۶۷-۴-۲-۱
وندها یا تک‌واژه‌های صرفی	۶۹-۴-۲-۲
ساختار نحوی	۷۰-۴-۳
گروه اسمی	۷۰-۴-۳-۱
وابسته پیشین ۱: صفت پیشین	۷۱-۴-۳-۱-۱
وابسته‌ی پیشین ۲: حرف عدد، عدد ترتیبی، صفت برترین	۷۲-۴-۳-۱-۲
وابسته‌ی پیشین ۳: حروف اشاره، پرسش و تعجب	۷۳-۴-۳-۱-۳

عنوان	صفحه
۴-۱-۳-۴- وابسته‌های پسین	۷۶
۵-۱-۳-۴- وابسته‌ی بدل	۷۷
۶-۱-۳-۴- گروه حرف اضافه‌ای	۷۷
۷-۱-۳-۴- بند موصولی	۷۸
۲-۳-۴- ابهام در برخی پیوندهای ساختی گروه اسمی با بند موصولی	۷۸
۳-۳-۴- گروه فعلی	۷۹
۱-۳-۳-۴- گروه فعلی با فعل رابط	۷۹
۲-۳-۳-۴- گروه فعلی با فعل ناگذر	۸۱
۳-۳-۳-۴- گروه فعلی با فعل گذرا	۸۱
۴-۳-۳-۴- گروه فعلی با مفعول بواسطه	۸۱
۵-۳-۳-۴- مفعول بواسطه اختیاری	۸۲
۶-۳-۳-۴- گروه فعلی با قید مکان اجباری	۸۳
۷-۳-۳-۴- گروه فعلی با حرف اضافه مفعولی	۸۳
۸-۳-۳-۴- گروه فعلی با مسند مفعول	۸۳
۹-۳-۳-۴- گروه حرف اضافه‌ای عامل	۸۴
۴-۳-۴- گروه فعلی با گروه‌های اختیاری	۸۴
۱-۴-۳-۴- گروه فعلی با گروه‌های قیدی	۸۵
۲-۴-۳-۴- گروه فعلی با بند متمم	۸۵
۵-۳-۴- گروه صفتی	۸۶
۶-۳-۴- گروه حرف اضافه‌ای	۸۸
۱-۶-۳-۴- روابط دستوری گروه حرف اضافه‌ای	۸۸
۷-۳-۴- جمله	۸۹
۸-۳-۴- وجوه تمایز نحوی گونه‌ی بشرویه از گونه‌ی معیار	۹۳
۱-۸-۳-۴- پیشوند فعلی /be-/	۹۳
۲-۸-۳-۴- پیشوند فعلی /ma-/	۹۴
۳-۸-۳-۴- جایگاه قرار گرفتن ضمیر شخصی پیوسته	۹۵
۴-۸-۳-۴- زمان آینده	۹۸
۵-۸-۳-۴- زمان آینده‌ی استمراری	۹۹

صفحه	عنوان
۱۰۰	۴-۳-۸-۶- حرف نشانه‌ی «را»
	فصل پنجم: نتیجه‌گیری
۱۰۴	۵-۱- مقدمه
۱۰۵	۵-۲- جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۰۹	۵-۳- محدودیت‌های پژوهش
۱۱۰	۵-۴- پیشنهاداتی برای مطالعات آتی
۱۱۲	پیوست
۱۱۶	منابع و مأخذ

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
۲۰.....	شکل ۱-۲- نحوه‌ی ارتباط ۴ بخش تشکیل دهنده‌ی نظریه‌ی معیار.....
۲۰.....	شکل ۲-۲- چگونگی عملکرد و نحوه‌ی ارتباط سه بخش نحوی، معنایی و آوایی.....
۲۱.....	شکل ۳-۲- نمای کلی نظریه‌ی دستور زایشی - گشتاری.....
۲۴.....	شکل ۴-۲- انگاره‌ی برنامه‌ی کمینه‌گرا.....
۴۰.....	شکل ۵-۲- شکل کلی اشتقاق بازنمایی زیرین.....

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
۴۴	جدول ۱-۳- واج‌های گونه‌ی بشرویه.....
۶۷	جدول ۱-۴- وندهای اشتقاقی غیر فعلی که در گونه‌ی بشرویه به کار می‌روند.....
۶۸	جدول ۲-۴- پیشوندهای اشتقاقی فعلی گونه‌ی بشرویه.....
۶۹	جدول ۳-۴- تکواژهای تصریفی گونه‌ی بشرویه.....
۹۳	جدول ۴-۴- پیشوندهای فعلی گونه‌ی بشرویه.....

نشانه‌های آوانگاری

حرف معادل فارسی	نشانه	ردیف
پ	p	۱
ب	b	۲
ت	t	۳
د	d	۴
ک	k	۵
گ	g	۶
ق	ɢ	۷
غ	ɣ	۸
همزه، ع	ʔ	۹
ف	f	۱۰
و	v	۱۱
س	s	۱۲
ز	z	۱۳
ش	ʃ	۱۴
ژ	ʒ	۱۵
خ	χ	۱۶
ح، ه	h	۱۷
چ	tʃ	۱۸
ج	dʒ	۱۹
ل	l	۲۰
ر	r	۲۱
م	m	۲۲
ن	n	۲۳
ی	j	۲۴
ا	a	۲۵
آ	e	۲۶
او	o	۲۷
آ	ɑ	۲۸
او	u	۲۹
ای	i	۳۰

نشانه‌ی کشش	:	۳۱
نشانه‌ی خیشومی (دماغی) شدگی	~	۳۲

سایر نشانه‌ها

مرز واژه	#
مرز تکواژ	+
نشانه‌ی عنصر واجی	//
نشانه‌ی عنصر آوایی	[ ]
همخوان	C
واکه	V
تکیه	'

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

مطالعه‌ی زبان همواره به عنوان یکی از زمینه‌های برجسته‌ی علمی از آغازین دوره‌های شناخته شده‌ی تاریخ در طول سده‌های متمادی در بین اقوام متمدن، مورد توجه پژوهشگران بوده است. زبان پدیده‌ای است که از دیرباز مورد توجه فلاسفه، منطقیون، دستورنویسان، روان‌شناسان، جامعه‌شناسان و مردم‌شناسان قرار گرفته است.

زبان منشأ ارتباط‌های انسان است. تلاش جهت دست یافتن به راهی برای برقراری ارتباط با هم‌نوع به کشف توانایی سخن گفتن و سپس تبدیل آن به شکل نوشتاری برای سهولت در ارتباط، همواره یکی از دغدغه‌های مهم انسان بوده است. هر قومی در هر ناحیه‌ای که می‌زیست با توجه به شرایط اقلیمی و تغییراتی که به منظور غلبه بر طبیعت و گاهی سازگاری با آن در اندام و روحیات او پدید آمده بود، دارای زبان و گویش خاصی شد و آن زبان و گویش را به مثابه یکی از مقدسات قومی و فرهنگی برای خود محفوظ داشت. به این ترتیب تمام راه‌های ارتباط وابسته و وام‌دار زبان هستند و بدون شناخت و فهم درست از زبان هیچ‌کدام کارآیی و اهمیت ندارند و همین اهمیت زبان است که سبب شده تا از میان شاخه‌های متعدد علوم انسانی، پژوهش درباره زبان‌ها و لهجه‌های ملل مختلف همواره مورد توجه و مهم باشد. از طرفی شناخت زبان‌ها و یافتن ویژگی‌های مشترک و متفاوت آن‌ها و بررسی لهجه‌های مختلف یک زبان اکتشافی لذت بخش است و همین امر سبب می‌شود که

انسان‌هایی با مطالعه و پژوهش، عمر گرانبمایه در این راه صرف کنند و علاوه بر لذتی که از تحقیقات علمی خود می‌برند، به گسترش و حفظ حیات زبانی، که همچون همه موجودات زنده احتمال بیماری و مرگ تهدیدش می‌کند یاری رسانند.

از دیدگاه علم زبان‌شناسی، پژوهش و تحقیق در زبان‌ها و گونه‌های مختلف زبانی واجب و ارزشمند شمرده می‌شود. به عبارتی یادگیری و کارکرد هر زبان در محیط فرهنگی خاصی انجام می‌گیرد و عمدتاً یادگیری و آشنایی با یک زبان به منزله‌ی کلیدی جهت آشنایی با فرهنگ متناظر با آن زبان می‌باشد. هدف از انجام پژوهش حاضر ارائه‌ی توصیفی زبان‌شناختی از گونه بشرویه است و امید است که با این توصیف گامی در جهت حفظ این گونه برداشته شود.

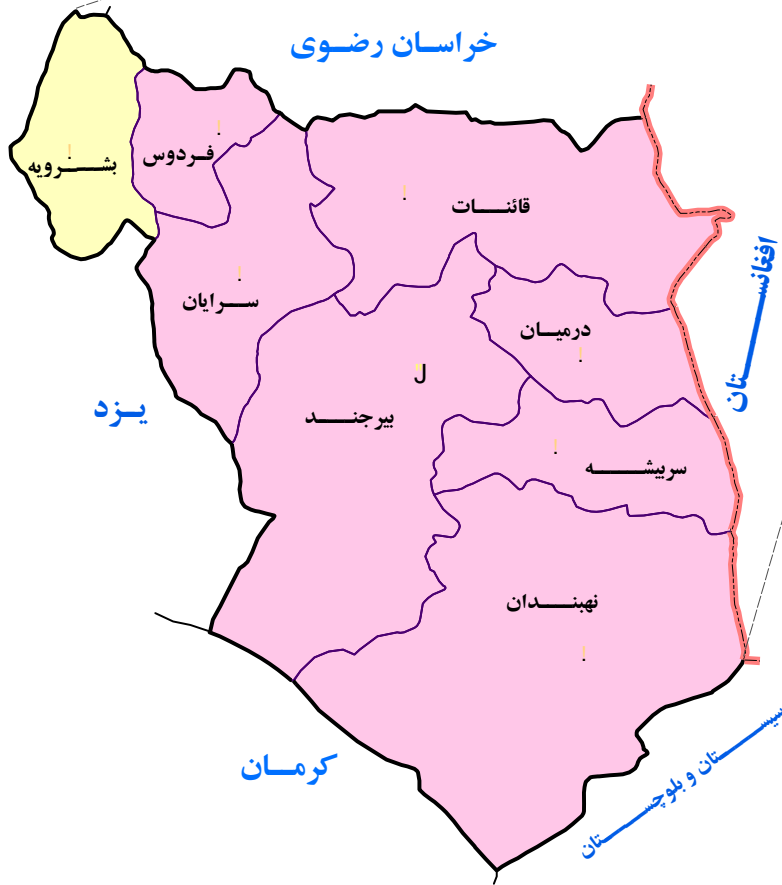
۱-۲- معرفی بشرویه

شهرستان بشرویه به مرکزیت شهر بشرویه، از شهرستان‌های استان خراسان جنوبی می‌باشد. این شهر از دو قسمت کم وسعت کوهستانی در غرب، و کویر و بیابان و ریگزار در پهنه‌ی وسیع شمال، جنوب و شرق تشکیل شده است.

جمعیت این شهرستان بر طبق سرشماری سال ۱۳۸۵، برابر با ۲۳،۰۴۵ نفر است. از این میزان جمعیت، ۹،۲۶۷ نفر در روستاها و ۱۳،۷۷۸ نفر در شهر بشرویه ساکن بوده‌اند (مرکز آمار ایران).

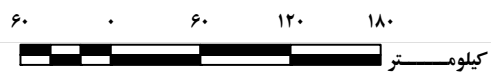
این شهر از نظر جغرافیایی از شمال به بجستان، از جنوب به دیهوک، از غرب به طبس و از شرق به فردوس متصل است بشرویه در ناحیه‌ی نیمه بیابانی و در حاشیه کویر داخلی واقع شده است (کرم‌پور، ۱۳۸۴: ۱). چنانکه می‌دانیم منطقه‌ی رواج و رونق فارسی دری ابتدا در شرق و شمال شرقی ایران بود و بیشتر نویسندگان ایرانی بنام از مردم این قسمت کشور بودند که در دستگاه امیران صفاری، سامانی، غزنوی و سلجوقی به سر می‌بردند (خانلری، ۱۳۵۲: ۱۰۵). بنابراین شاید بتوان ادعا کرد که گونه‌های زبانی که توسط اهالی خراسان از جمله بشرویه، تکلم می‌شوند صورت‌های باقیمانده از فارسی دری است. همچنین با نگاهی به کتب قرن‌های پنجم و ششم هجری و بعد از آن، به واژگان، اصطلاحات و ساختارهای واجی و دستوری بر می‌خوریم که هم اکنون در گفتار مردم این مناطق کمابیش دیده می‌شود (ر. ک.:: دستور تاریخی زبان فارسی، خانلری، ۱۳۷۲).

پس از این معرفی مختصر به طرح موضوع، سؤالات و اهداف پژوهش حاضر می‌پردازیم. همچنین در صفحه‌ی بعد موقعیت جغرافیایی بشرویه روی نقشه نشان داده شده است.

راهنما

- ⌂ مرکز استان
- ! مرکز شهرستان
- مرز استان
- مرز شهرستان
- مرز بین المللی
- شهرستان بشرویه

۱-۳- طرح موضوع تحقیق

گوش‌شناسی یکی از شاخه‌های عملی زبان‌شناسی است که هدف آن گردآوری گویش‌ها و توصیف علمی آن‌ها می‌باشد. باید دانست که با گسترش آموزش همگانی و رسانه‌های گروهی و در نتیجه با سواد شدن و آگاه شدن مردم روستا، زبان رسمی جایگزین گویش‌ها و زبان‌های محلی می‌شود و دیری نمی‌گذرد که زبان‌های محلی و گویش‌ها محکوم به نابودی می‌شوند، وضعیتی که در بسیاری از کشورهای اروپایی و آمریکای شمالی پیش آمده است (زمردیان، ۱۳۶۸: ۱).

در ایران گردآوری گویش‌ها و زبان‌های محلی و نیز بررسی علمی آن‌ها می‌تواند خیلی از مشکلات واژگانی و دستوری زبان فارسی معیار را حل کند. به عنوان نمونه، می‌توان برای بسیاری از واژگان تخصصی علوم مانند گیاه‌شناسی، کشاورزی، داروسازی و ... در گویش‌های محلی معادلی یافت. همچنین با استفاده از دستور و واژگان آن‌ها می‌شود بسیاری از نکات مبهمی را که در متون کهنه‌ی فارسی دری وجود دارد برطرف نمود، زیرا در حقیقت این گویش‌ها ادامه‌ی همان زبانی است که در متون کهنه‌ی فارسی دری به کار رفته است (زمردیان، ۱۳۶۸: ۵).

موضوع این تحقیق مربوط به بررسی یکی از گونه‌های زبانی خراسان جنوبی می‌شود. در اینجا، همانطور که در فصل بعد توضیح داده خواهد شد، از آن جهت واژه‌ی «گونه»^۱ را برمی‌گزینیم که مرز مشخصی بین «زبان»، «لهجه»^۲ و «گویش»^۳ وجود ندارد و برای رفع شبهه آن را به کار می‌بریم چرا که «گونه» اطلاق عام و کلی به جای «زبان»، «لهجه» و «گویش» است. در این تحقیق ویژگی‌های آوایی این گونه‌ی زبانی و سپس نحو آن در چهارچوب نظریه‌ی زایشی مورد توصیف و بررسی قرار می‌گیرند.

۱-۴- سؤالات تحقیق

در این پژوهش تلاش شده است که با بررسی و تفحص، توصیفی زبان‌شناختی از گونه‌ی بشرویه ارائه شود و ساختارهای آوایی و نحوی این گونه طبق قواعد و معیارهای زبان‌شناسی مشخص و توصیف گردد. یکی از اهداف انجام این رساله پاسخ به این پرسش است که مشخصه‌های آوایی، واژگانی و نحوی گونه‌ی بشرویه به عنوان زیربخش گویش خراسانی چه هستند و در قالب نظریه‌ی زایشی چگونه قابل تحلیل می‌باشند.

^۱ Variety

^۲ Accent

^۳ Dialect

۱-۵- اهداف تحقیق

از جمله وظایف مهم زبان‌شناسان ایرانی و همین‌طور دانشجویان زبان‌شناسی این است که به ثبت و ضبط کلیه‌ی گویش‌های ایرانی همت گمارده و فرصت را از دست ندهند چرا که روز به روز از تعداد گویشوران این گویش‌ها کاسته می‌شود و دیری نمی‌پاید که این گویش‌ها رو به خاموشی نهند. از جمله اهداف این تحقیق می‌توان به این موارد اشاره کرد: معرفی گونه‌ی بشرویه، مطالعه‌ی زبان‌شناختی ویژگی‌های آوایی، واجی و نحوی این گونه، مقایسه این ویژگی‌ها با فارسی معیار و همچنین گشودن راهی برای انجام مطالعات بیشتر درباره‌ی این گونه.

۱-۶- ارزش و اهمیت تحقیق

بی‌گمان کار بررسی و گردآوری گویش‌ها از اهمیت شایانی برخوردار است به ویژه که نفوذ و تأثیر زبان فارسی معیار و رسانه‌های گروهی آن‌را به شدت آسیب پذیر می‌کند. تحقیق حاضر علاوه بر اینکه افقی از زبان‌شناسی عملی را در برابر علاقه‌مندان به این دانش خواهد گشود، احتمالاً گامی در راه حفظ میراث فرهنگی و کشف پشتوانه‌هایی برای زبان فارسی خواهد بود.

تهیه‌ی فرهنگ‌های جامع زبانی و تهیه اطلس‌های زبانی اقوام ایرانی و مطالعاتی از این دست تا حد زیادی مستلزم گویش‌شناسی در مناطق مختلف کشور می‌باشد. با توجه به اهمیت پژوهش‌های گویش‌شناختی در اعتلای دستاوردهای زبان‌شناسی، این پژوهش می‌تواند به گنجینه‌ی مطالعات گویش‌شناسی ایران بیافزاید و همچنین به تکمیل اطلس زبانی ایران کمک نماید. به طور کلی می‌توان چنین افزود که نتیجه‌ی مطالعات گویش‌شناسی، اطلس گویش‌ها است که ناحیه‌ها و مرزهایی که گویش‌ها در آن‌ها تکلم می‌شوند را نشان می‌دهد.

۱-۷- کاربرد نتایج تحقیق

بررسی و مطالعه‌ی گویش‌های ایرانی می‌تواند در موارد زیر نیز مفید باشد:

۱. کمک به برطرف نمودن برخی مشکلاتی که در فهم متون قدیمی وجود دارد.
۲. کمک به دیگر شاخه‌های علوم انسانی مانند مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، مطالعات فرهنگ عامیانه،

ادبیات و تاریخ